

УРОК 1

МІСТО, В ЯКОМУ Я НАВЧАЮСЯ

Читання:

текст „Львів у Книзі рекордів України”

Слухання:

відеоролик „Історія Львова”

Говоріння:

інтерв'ю „Що для тебе означає Львів?”

Письмо:

есе „Місто моєї мрії”

ЧИТАЙТЕ

1. Ознайомтесь зі словником до тексту:

П'ємонт –	місцевість в Італії, звідки почалося звільнення від чужинців (австрійців) та об'єднання італійських земель. Метафора ґрунтується на тому, що в останнє десятиліття XIX століття Галичина стає центром відродження українського народу.
Бандерштадт –	неформальна і жартівлива назва Львова, яка походить від прізвища Бандера (лідера українських націоналістів) та німецького слова Stadt – „місто”. Ця назва стала популярною після виходу 1991 року платівки рок-гурту „Брати Гадюкіни” „Ми – хлопці з Бандерштадту”.
ЮНЕСКО –	(англ. UNESCO) – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури – Спеціалізована установа ООН, створена 1946 року. Україна є членом ЮНЕСКО з 1954 року.
спадщина –	від спадок – те, що переходить від одного власника до іншого.
артефакт –	в археології – продукт людської діяльності, що містить певну інформацію про минуле: господарські знаряддя, зброю, одяг, предмети культу.

2. Прочитайте текст, підкреслюючи невідомі слова.

ЛЬВІВ У КНИЗІ РЕКОРДІВ УКРАЇНИ

Назва „Львів” дана місту на честь князя Лева Даниловича, сина засновника Львова Данила Галицького. Протягом своєї історії Львів жодного разу не змінював назви. Щодо Львова традиційними є багато епітетів. Розповсюдженою є назва місто Лева, трапляються також такі словосполучення, як: місто сплячих левів, королівське місто, перлина корони Європи, місто-музей, столиця Галичини, маленький Париж, маленький Відень, український П’ємонт, Бандерштадт, культурна столиця України та інші.

Львів’яни вірять, що все найперше, найкраще, що було написано, надруковано, збудовано, винайдено, засновано в Україні, – це все могло бути зроблене лише у Львові. Отже, у Львові:

- Був заснований перший в Україні парк (тепер парк ім. І. Франка). Чотириста років тому на цьому місці були міські лани, але пізніше ця земля перейшла у приватну власність. Наприкінці XVI століття багатий львівський міщанин Ян Шольц-Вольфович заклав парк, витративши на його упорядкування 1600 золотих.
- Була надрукована перша в Україні книга. 1574 року Іван Федоров надрукував у Львові першу в Україні книгу – „Апостол”. Львівський „Апостол” видрукуваний накладом, досить великим на свій час, – 1 200 примірників. На сьогодні збереглося близько 100 примірників видання.
- Була заснована перша в Україні пошта. 1629 року італієць Роберто Бандініеллі започаткував у Львові першу в Україні міську пошту європейського зразка. Львів’яни могли щосуботи відправляти і одержувати листи з усієї Європи, але ці послуги коштували дуже дорого. Папір у ті часи був дуже важкий, тож відправка лише шести грамів кореспонденції, наприклад, до Гданська, дорівнювала денній платні ремісника.
- 1661 року був заснований один із найдавніших у Східній Європі – Львівський університет.
- 1715 року була заснована перша в Україні пивоварня.
- Була надрукована перша в Україні газета. 1749 року у Львові вийшло декілька номерів першої в Україні газети („Kurier Lwowski”), а 1776 року почала виходити газета „Gazette de Leopold” – перша регулярна газета в Україні, яку видавали французькою мовою. Газета мала чотири сторінки, за розміром була не більша за сучасний учнівський зошит. Її друкували у будинку №3 на вулиці Личаківській.
- 1776 року був створений перший в Україні міський театр.
- 1784 року була створена перша у світі повітряна куля на рідкому паливі.
- Близько 1785 року на місці теперішнього Музею етнографії на проспекті Свободи підприємець Йоганн Прешель спорудив триповерхову будівлю – перший в Україні готель „Під римським цезарем”.

- На початку XVIII століття у Львові встановлено пам’ятник польському гетьманові Станіславу Яблоновському – перший пам’ятник в Україні.
- 1844 року заснований перший в Україні вищий навчальний заклад технічного спрямування „Львівська політехніка”.
- 1853 року в аптеці „Під золотою зіркою” у Львові, що на вулиці Коперника, фармацевти Йоган Зег та Ігнацій Лукасевич винайшли першу у світі гасову (нафтову) лампу. З цього часу гас стає найуживанішим у світі продуктом освітлення, яким навіть зараз, на початку XXI століття, ще користується третина людства.
- 1861 року збудовано першу в Україні залізницю Львів-Перемишль.
- 1880 рік – перший в Україні кінний трамвай.
- 1881 рік – перша у світі вдала операція на виразці шлунка.
- 1894 рік – перший в Європі залізобетонний міст.
- 1894 рік – перший в Україні футбольний, а 1905 – і хокейний матчі.
- 1938 рік – перший в Україні повнометражний художній фільм „До добра і краси”
- У місті найбільша кількість пам’яток архітектури в Україні.

3. На основі інформації з тексту підпишіть хронологічну лінію.

1661	_____

1715	_____

1754	_____

1853	_____

1861	_____

1880	_____

4. Дайте відповіді на питання:

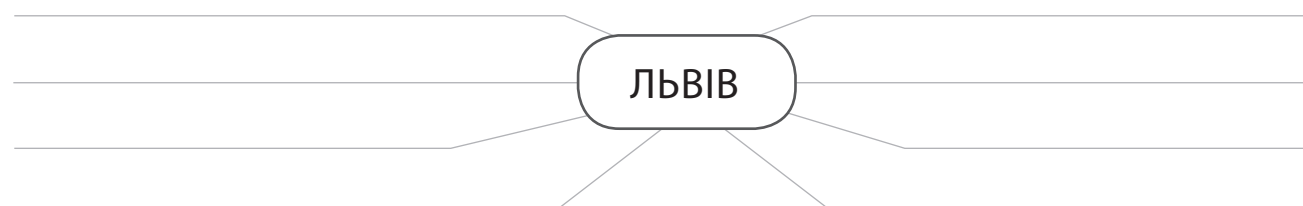
4.1	Коли ви вперше дізналися про Львів?
4.2	Коли ви вперше приїхали (хочете приїхати) до Львова?
4.3	В якій частині України розташоване місто Львів?
4.4	Чим славиться місто в Європі?
4.5	Яка інформація з тексту вас вразила найбільше?
4.6	Чому, на вашу думку, Львів називають містом левів, містом сплячих левів, королівським містом, перлиною корони Європи, містом-музеєм, столицею Галичини, маленьким Парижем, маленьким Віднем?
4.7	Як ви розумієте слоган Львова „Львів відкритий для світу“?

5. Які конкретні факти Ви запам'ятали?

5.1	Як називається перший в Україні парк, заснований у Львові?
а) Стрийський парк; б) Парк імені Івана Франка; в) парк „Погулянка“.
5.2	Як називається перша надрукована в Україні книга?
а) „Святий“; б) „Апостол“; в) „Львів'янин“.
5.3	Як називався перший в Україні готель?
а) „Рим“; б) „Цезар“; в) „Під римським цезарем“.
5.4	Який трамвай вперше заснували у Львові:
а) кінний; б) електричний; в) дизельний.
5.5	Що винайшли Йоган Зег та Ігнацій Лукасевич?
а) свічку; б) газову лампу; в) електричну лампу.

ГОВОРІТЬ

6. Які асоціації викликає у вас Львів? Заповніть карту-асоціацію. Прокоментуйте її.

7. Візьміть інтерв'ю в жителів міста. Розпитайте, що для них означає Львів.

СЛУХАЙТЕ

8. Прослухайте аудіотрек групи „Мері“, вставте пропущені слова.

http://www.youtube.com/watch?v=Niil_qfnmFg

Місто	
Місто семи _____ ,	Приспів:
Місто вічних _____ ,	Я розкажу тобі _____
Місто сирих _____ ,	Без непотрібних _____
Допоки ти є, я твій.	Про все, у що вірю я, _____
Місто веде війну,	Все, що я зрозумів.
Відбиває атаки _____ ,	Я розкажу тобі _____
Місто чекає весну _____ ,	Без непотрібних _____
І допоки ми є, воно наше.	Про те, що на цій землі _____
	Є моє місто.
Місто тривожних _____ ,	Приспів.
Які мають присмак _____ ,	
Місто, що навіть _____	
Здатне зробити народом.	Сонце нового _____ ,
Місто темних _____	Зміє минулий бруд, _____
Які завоює світанок,	Місто живе і я, _____
Місто мільйона _____ ,	Я залишаюсь тут, _____
Допоки ми є, воно з нами.	Я залишаюсь тут.

9. Подивіться відеозапис „Історія Львова“.

<http://www.youtube.com/watch?v=IHaP1H0Q0XY>

10. погодьтеся (+) або заперечте (—).

1)	Місто Львів дісталось сину короля Данила Лева як шлюбний подарунок.	
2)	Перша писемна згадка про Львів датована 1256 роком.	
3)	Львів'яни завжди були прихильниками свободи та демократії.	

4)	1349 року Казимир III Великий заволодів усіма галицькими замками.	
5)	Середньовічні хроністи називали Львів „містом сімдесяти народів”.	
6)	„У цьому місті, як у Венеції, стало звичним зустрічати на ринку людей з усіх країн світу”.	
7)	Львів був і залишається містом трьох метрополій: латинської, православної та вірменської.	
8)	У XVI столітті кількість мешканців Львова сягала 45 тисяч.	
9)	Система водопостачання з’явилася у Львові 1407 року, одною з перших у світі.	
10)	Загалом укріплення Львова витримали 24 облоги, і жодного разу місто не взяли штурмом.	

ПИШІТЬ

11. *Напишіть есе на тему: „Місто моєї мрії”*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

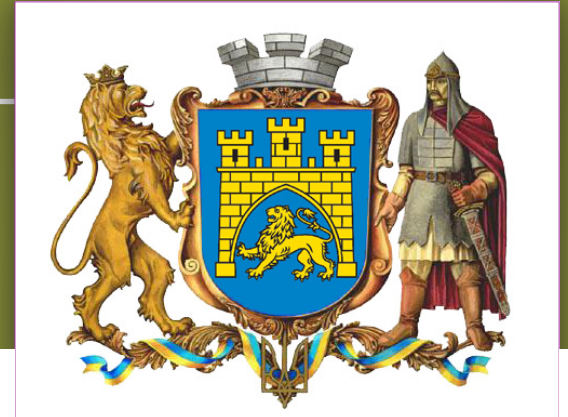
.....

.....

.....

.....

ГЕРАЛЬДИКА
ЛЬВІВЩИНИ

- Читання:**
текст „Геральдика Львівщини”
- Слухання:**
відеоролик „Таємниця львівських левів”
- Говоріння:**
презентація „Мій герб”
- Письмо:**
опис „Герб мого міста”

ЧИТАЙТЕ

1. *Ознайомтесь зі словником до тексту:*

геральдика –	наука, яка вивчає герби;
емблема –	умовне зображення якого-небудь поняття, ідеї;
князь –	титул голови монархічної держави;
магдебурзьке право –	правова система міського самоврядування в середні віки;
бургмістр –	виборний керівник міста;
увінчаний –	те саме, що прикрашений;
обабіч –	з обох боків, по обидва боки;
ратник –	воїн;
Данило Галицький –	(1201 – 1264) – князь Галицько-Волинський і Великий князь Київський (1240), король Русі (з 1253 р.). Відновив і розбудував Галицько-Волинську державу.
стольне місто –	столиця князівства;
барва –	колір;
Тризуб –	малий державний герб незалежної України від 1991 року у формі золотого тризубця на синьому полі;
соборність –	об’єднаність, неподільність;
історіографія –	історична наука, опис історії;

сувій –	смужка папірусу, пергаменту, паперу, полотно у формі згортка;
ратуша –	будівля міського самоуправління;
тлумачення –	пояснення;
шляхетність –	моральна якість, вияв високої моральності у ставленні до інших людей;
солеваріння –	процес, пов'язаний із добуванням солі шляхом виварювання її з води.

2. Прочитайте текст, підкреслюючи невідомі слова.

ГЕРАЛЬДИКА ЛЬВІВЩИНИ

У первісні часи кожне плем'я або рід мали власний знак – зображення, яке відрізняло їхню громаду від решти людських громад. Мали такі знаки-символи і стародавні слов'яни, предки українців. Згодом родові та племінні емблеми перетворилися на сімейні, а потім – і на особисті.

Кожна княжа родина мала свій знак-герб. В Україні герби відомі з IX ст. Знаки княжих родів поступово перетворювалися на емблеми тих територій, якими володіли князі, тобто ставали гербами князівств. І вже наприкінці XIII – на початку XIV століття з'явилися перші міські герби.

Герб міста означав право міської влади на самостійність у своїх політичних і торговельних справах – тобто герб свідчив про те, що місту надано магдебурзьке право. Герб місту міг надати король, або ж його вибирала собі міська громада. Знаки міської влади із зображенням герба урочисто передавали кожному новообраному бургомістру.

Найдавнішими з міських гербів є ті, що містять символічне зображення самого міста, а також ті, що відтворюють зміст назви міста. Герб Львова – це зображення у синьому щиті золотої брами з трьома вежами. В отворі брами крокує у правий геральдичний бік золотий лев. Також Львів має великий герб, який містить зображення герба, увінчаного срібною міською короною, яка символізує Львів як обласний центр. Обабіч щит підтримують два щитотримачі – лев у короні та давньоруський ратник, які мають відображати епоху заснування міста Львова Данилом Галицьким та становлення його як стольного міста. Знизу герб доповнює стрічка в національних синьо-жовтих барвах і загальноукраїнський герб Тризуб як символи Соборності України. В історіографії поширеною була думка, що Львів мав кілька різних гербів протягом своєї історії. Але фактично можна вважати, що місто постійно використовувало один знак із зображенням лева у брамі з трьома вежами, хоча цей символ під впливом різних чинників зазнавав певних змін та доповнень. Цю традицію Львів проніс через століття, щоб тепер відродити свій герб у первісному вигляді.

Герби, що розкривають зміст назви міста, називають „промовистими”. Наприклад: герб Бібрки (бобер), Галича (галка), Судової Вишні (вишневе дерево). Герб міста зображували в кольорі на спеціальному сувої; його також розміщували на ратуші і міській брамі.

Кольори в геральдиці мали конкретні символічні значення, причому тлумачень було надто багато. Найбільш загальні з них наведені французьким геральдистом XVII століття Асельмом: „Золото означає такі чесноти: віру, милосердя, могутність, а також багатство. Срібло із чеснот означає надію, шляхетність, щирість. Червоний колір означає кохання, мужність, сміливість; чорний – обережність, мудрість; синій – чесність, вірність; зелений – надію, достаток, свободу і радість”. Окрім того, колір на гербах має й інші значення: червоне поле – кров, синє поле – небо, зелене поле – траву, чорне поле – печаль.

Численні українські герби містять символи, що відтворюють заняття мешканців, наприклад, солеваріння, виноградарство, садівництво, хліборобство, тваринництво, конярство, рибальство, ткацтво, мисливство тощо. Прикладом можуть слугувати герби таких міст Львівщини: Дрогобич (соляна діжка), Перемишляни (бджоли), Самбір (олень).

Природні особливості міських околиць, рослинний і тваринний світ місцевості, де розташоване місто, також відображені в гербах: Миколаїв на Львівщині (дуб).

Отже, символіка гербів українських міст і містечок відтворює минуле народу, його історію та звичаї, національний характер, суспільну мораль і духовність, навколишню природу, серед якої вони формувались.

3. Доповніть речення:

3.1 В Україні герби відомі з...	а) кінця XIII – початку XIV століття;	б) IX ст.;	в) XVII ст.;	г) первісних часів.
3.2 Лев є символом Львова, бо...	а) відтворює саму назву міста;	б) зображує природні особливості міста;	в) відтворює заняття мешканців;	г) символічно зображує саме місто.
3.3 На гербі Миколаєва зображено...	а) смереку;	б) бджіл;	в) дуб;	г) галку.
3.4 Найдавнішими з міських гербів є ті, що містять:	а) символи, які відтворюють саму назву міста;	б) символи, які відтворюють заняття мешканців;	в) відображення природних особливостей місцевості;	г) символічне зображення самого міста.
3.5 У геральдиці червоний колір означає...	а) кохання;	б) мужність, сміливість;	в) багатство;	г) кров.

4. З'ясуйте значення:

4.1 Бургомістр – це	а) службовець;	б) виборний керівник міста;	в) охоронець міста.
4.2 Ратник – це	а) воїн;	б) ремісник;	в) те саме, що радник.
4.3 Стольне місто – це	а) місто, в якому найбільше виготовлялося столів;	б) те саме, що столиця (тоді князівства);	в) місто, в якому засідав князь із військом.

5. Поєднайте прикметник із відповідним іменником:

1) стародавній	а) щит
2) княжий	б) родина
3) магдебурзький	в) справа
4) синій	г) місто
5) золотий	д) слов'яни
6) обласний	е) право
7) стольний	ж) природа
8) навколишній	з) поле
9) політичний	к) брама
10) червоний	л) центр

6. Назвіть заняття, додаючи потрібні суфікси:

назви осіб чоловічого роду	суфікси	заняття
1) солевар		
2) виноградар		
3) садівник	а) ств(о)	
4) хлібороб	б) цтв(о)	
5) тваринник	в) інн(я)	
6) рибалка		
7) ткач		
8) мисливець		

СЛУХАЙТЕ

7. Подивіться відеоролик „Таємниця львівських левів” і продовжте речення :

http://www.youtube.com/watch?v=n-EKZ4y_JY4

7.1 Леви Львова нагадують...	а) правителів;	б) робітників;	в) людей;	г) воїнів.
7.2 На зборах львівських левів головують...	а) леви-будівничі Львова;	б) лев з найстаршого із львівських гербів;	в) львів'яни, які творять добро для міста Лева;	г) гордовиті леви з площі Ринок.
7.3 Найбільше покепкувати леви полюбляють із...	а) двох братів-сідлярів;	б) лева-віщуна;	в) лева-іноземця;	г) лева-корчмаря.
7.4 Колишнім консулом був...	а) лев із найстаршого із львівських гербів;	б) лев-іноземець;	в) лев із площі Ринок;	г) лев-віщун.
7.5 Леви-будівничі сумують, ...	а) коли не прилітає лев-іноземець;	б) коли львів'яни не розповідають їм своїх цікавих історій;	в) бо вони не очолюють зборів;	г) коли хтось із їхнього кола не приходить, зникнувши назавжди, разом із черговим будинком.
7.6 Таємниця львівських левів у тому, що...	а) в одну ніч у році всі львівські леви збираються у потаємному місці;	б) вони знають таємницю, яку ніколи нікому не розкажуть;	в) вони є символами Львова;	г) це колишні львів'яни, які зробили щось добре для свого міста.

8. Подивіться ролик ще раз і розкрийте значення слів:

8.1 Флюгер – це...	а) людина, якій потрібно було стежити, з якої сторони міста нападуть вороги;	б) металевий прапор, який вказує напрямок вітру;	в) прикраса будівлі;	г) середньовічний воїн.
8.2 Сідляр – це...	а) майстер, який робить, виготовляє сідла;	б) людина, яка купує сідла;	в) людина, яка продає сідла;	г) людина, яка сидить у сідлі.
8.3 Корчмар – це...	а) людина, яка торгувала на базарах;	б) людина, яка постійно ходила до корчми;	в) багата людина;	г) людина, яка завідувала корчмою.

ГОВОРІТЬ

9. Уявіть, що ви походите з давніх княжих родин. Вам потрібно створити власний герб. Що на ньому було б зображено, які кольори ви оберете? Намалюйте його. Використовуючи свій малюнок, розкажіть, чому саме ці кольори ви обрали і що означає намальоване зображення.

10. Підготуйтеся до презентації власного герба:

10.1 Навчіться висловлювати думки про свої уподобання, а також те, що вам не подобається:

мені (не) подобається	я (не) люблю	я б (не) хотів(ла)
я надаю перевагу мене захоплює	як на мене, то...	мені імпонує

10.2 Використовуйте вислови для опису:

На малюнку зображено... Я намалював (ла)...	Елементи герба є дуже важливими для мене, тому що ...	Частини герба є різними, бо... Цей колір символізує ...
Цей герб символізує ...	Герб складається з ...	Для мене є важливим ...

ПИШІТЬ

11. На прикладі фрагмента з тексту про те, як виглядає герб Львова, напишіть невелику довідку про герб вашого рідного міста. Зверніть увагу на символи та кольори герба. Поясніть їхню символіку.

.....

.....

.....

.....

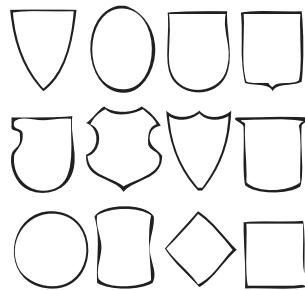
.....

.....

.....

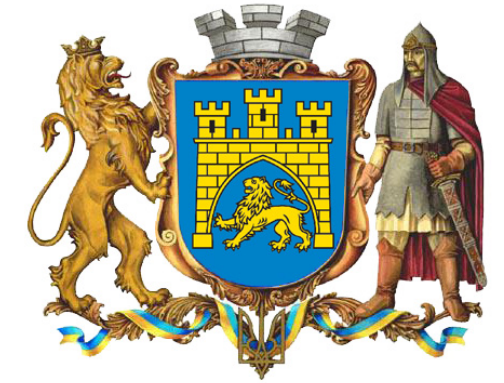
.....

.....

Форми геральдичних щитів:
 1. трикутний – норманський (або старофранцузький); 2. овальний – італійський; 3. квадратний з округленням донизу – іспанський; 4. чотирикутний із загостренням вгору – французький; 5. складної форми (тарч) – німецький; 6. німецький; 7. англійський; 8. з видовженням верхнього краю з невеликим виступом – англійський; 9. круглий – візантійський; 10. фігурний – польський; 11. ромбоподібний; 12. квадратний.

ГЕРАЛЬДИКА ЛЬВІВЩИНИ

Читання:
 текст „Геральдика Львівщини”

Слухання:
 відеоролик „Таємниця львівських левів”

Говоріння:
 презентація „Мій герб”

Письмо:
 опис „Герб мого міста”

ЧИТАЙТЕ

1. Ознайомтеся зі словником до тексту:

геральдика –	наука, яка вивчає герби;
емблема –	умовне зображення якого-небудь поняття, ідеї;
князь –	титул голови монархічної держави;
магдебурзьке право –	правова система міського самоврядування в середні віки;
бургмістр –	виборний керівник міста;
увінчаний –	те саме, що прикрашений;
обабіч –	з обох боків, по обидва боки;
ратник –	воїн;
Данило Галицький –	(1201 – 1264) – князь Галицько-Волинський і Великий князь Київський (1240), король Русі (з 1253 р.). Відновив і розбудував Галицько-Волинську державу.
стольне місто –	столиця князівства;
барва –	колір;
Тризуб –	малий державний герб незалежної України від 1991 року у формі золотого тризубця на синьому полі;
соборність –	об’єднаність, неподільність;
історіографія –	історична наука, опис історії;

